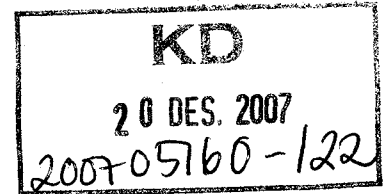

NES KOMMUNE
Etat for skole og barnehage

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8111 Dep
0032 Oslo

Saksnr/arkivkode
2007/46-0/A21

Deres ref:

Saksbehandler
Stine Hofseth

Dato
17.12.2007

MELDING OM VEDTAK
(Behandlet etter delegert myndighet)

Høring om endringer i barnehageloven

Det ble i utvalg for oppvekst og opplæring, Nes kommune, 21.november 2007, delegert til administrasjonen å komme med en uttalelse i saken om høring av endringer i barnehageloven. Dette etter at saken ble gjennomgått politisk i utvalget.

Med hilsen
Nes kommune

Reidun Høvsøien Midtlien
Reidun Høvsøien Midtlien
etatssjef

Stine Hofseth
Stine Hofseth
fagleder barnehage

Postadresse
Nes kommune, Postboks 114
2151 Arnes
E-post: postmottak@nes-ak.kommune.no

Besøksadresse
Nes rådhus
Internett
www.nes-ak.kommune.no

Telefon
63911000
Telefaks
63911050

Bank
7050.05.40573
Org.nr
938 679 088 MVA

Kunnskapsdepartementet har sendt ut forslag til endringer i barnehageloven på høring. Forslaget omfatter:

- innføring av lovfestet rett til barnehageplass
- innlemming av statstilskuddene til barnehagene i inntektssystemet til kommunene
- finansiering av ikke- kommunale barnehager
- innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren

Høringsfrist er satt til den 3. januar 2008.

Innledningsvis i høringsnotatet vises det til at regjeringen ser på barnehager som en frivillig del av utdanningsløpet og at regjeringens mål er full barnehagedekning, høy kvalitet og lav pris.

Lovfestet rett til barnehageplass

Kommunen har etter barnehagelovens § 8 en plikt til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder.

Nå foreslås en individuell rett til barnehageplass utformet omkring følgende hovedprinsipper:

- rettighetsfestes når en beregner full dekning er på plass (2009)
- gjelder barn som har fylt 1 år når opptaket til barnehagen skjer
- hovedregel: rett til tilbud innen kommunen
- kommunen skal selv finne det reelle behovet for barnehageplasser
- interkommunalt samarbeid mulig
- rett til godkjent barnehagetilbud innenfor barnehagelovens regler
- søkers behov og ønsker skal vektlegges bl.a. i forhold til beliggenhet, oppholdstider og pedagogisk profil
- krav om minimum ett opptak i året fra og med 2009
- langsiktig mål: 2 opptak hvert år
- flere opptak eller løpende opptak vil være mulig

Foreldre som får avslag på søknad om plass, eller får et tilbud som ikke er i tråd med deres søknad, kan få prøvet vedtaket ved forvaltningsklage.

Etter departementets vurdering vil den foreslåtte retten til barnehageplass ikke føre til vesentlige økte økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunene.

Rammefinansiering

Det er øremerkede tilskudd fra staten som sammen med kommunale tilskudd og foreldrebetaling finansierer drift av barnehageplasser i dag. Når full barnehagedekning er på plass legges det opp til overgang fra øremerking av statlige tilskudd til rammefinansiering.

Modellen for rammefinansiering vil bli omhandlet i kommuneproposisjonen for 2009, og vil bli sett på i sammenheng med endringer i inntektssystemet samme år (jfr. Sørheimutvalget m.v.) Det forventes at det i denne sammenheng bli utarbeidet egne kostnadsnøkler for barnehager. Det bør vurderes en overgangsordning for kommunene.

Finansiering av ikke-kommunale barnehager

Gjeldende barnehagelov, Kap. IV § 14, sier at alle godkjente barnehager skal behandles likeverdig i forhold til offentlige tilskudd. Barnehageloven Kap. IV § 15, og tilhørende forskrift, regulerer foreldrebetalingen.

Det foreslås ingen endring av den frie etableringsretten for barnehager. Det foreslås videre å pålegge kommunene en plikt til å finansiere eksisterende godkjente ikke- kommunale barnehager. Departementet mener at det kan være hensiktsmessig at kommunen gis kompetanse til å vurdere om nye ikke- kommunale barnehager skal få kommunalt tilskudd.

Høringsdokumentet skisserer to hovedalternativer som gir ulik grad av utøvelse av kommunale skjønn for overføring av tilskudd til ikke- kommunale barnehager ved overgang til rammefinansiering av sektoren:

Alternativ 1. Ikke detaljerte, statlige regler for beregning av tilskuddet.

Dette alternativet vil bety:

- et kommunalt utformet regelverk, kommunale forskrifter.
- åpner for ulike løsninger i kommunene
- forelås innført i 2010 for å gi kommunene og private eiere tid til forberedelse.
- forslag til ny lovtekst er utarbeidet i to forslag som graderer kommunens plikt til å gi tilskudd til nye barnehager som godkjennes etter 2009.

Alternativ 2. Statlige regulering av finansieringsplikten.

Alternativet vil bety:

- at staten regulerer nivået på tilskuddet
- krav til en gitt prosentsats av hva tilsvarende kommunale barnehager i gjennomsnitt mottar i kommunal finansiering.
- at de private barnehagene sikres en minimumsfinansiering som blir uavhengig av den enkelte ikke- kommunale barnehagens kostnader.
- å sikre at alle ikke- kommunale barnehager behandles likt innad i kommunen

Forslag til lovtekst er utarbeidet i to forslag som graderer kommunens plikt til å gi tilskudd til nye barnehager som godkjennes etter 2009.

Vurdering:

Rett til barnehageplass:

Rådmannen oppfatter lovfesting av rett til barnehageplass som en politisk føring hvor beslutning i realiteten er tatt allerede for lang tid tilbake. Således er det neppe grunn til å gjøre annet nå enn å ta dette til etterretning. Det er da også slik at rett til grunn- og videregående skoler er noe vi har hatt lenge.

I forhold til skolesystemet er det i midlertidig en forskjell knyttet til at rettigheten ikke følges av en plikt til å benytte rettigheten. Dermed kan man ikke fastslå med sikkerhet hvor mange som til enhver tid vil benytte seg av sin rett. Dette gjør at kommunene må få en viss tid på seg til å tilrettelegge barnehageplasser. Høringsforslaget knytter retten til ett opptak per år i første omgang, med en langsiktig ambisjon om to opptak per år. Rådmannen har ingen merknader til at rettigheten knytter seg til ett tidspunkt per år, og vil finne det rimelig at den enkelte kommune tar stilling til om man vil øke ambisjonene ut over dette.

Høringsforslaget legger opp til at retten til barnehageplass knytter seg til kommunegrensen. Rådmannen finner denne avgrensningen hensiktsmessig. Minsteavstand eller lignende vil være svært vanskelig å praktisere. Det er i midlertidig viktig at det gis et tilbud som foreldrene kan ha mulighet for å benytte seg av.

En viktig forutsetning for rettighetsfestingen av barnehageplass er at kommunens planlegging må ta høyde for en viss overdekning av antall barnehageplasser. Å etablere nye plasser tar tid både i forhold til tilrettelegging av lokaler og rekruttering av personell. Internasjonale rapporter (OECD 2006 og 2007) viser at tidlig tilgang til barnehage gir barn en god start i livet, og at barnehager av god kvalitet gir store, langsiktige effekter, særlig for barn i utsatt livssituasjon. Det er derfor vesentlig at det settes krav til kvaliteten av tilbudet som gis. Videre vil utviklingen av maksimalprisen foreldrene skal betale, utviklingen av kontantstøtten, det

lokale arbeidsmarkedets variasjoner, arbeidsinnvandringen, nedlegging av private barnehager, m.v. påvirke balansen mellom tilbud og etterspørsel etter barnehageplass i betydelig grad.

Rammefinansiering:

Statens overføring av ressurser til kommunene må ta høyde for den overdekning av barnehageplasser kommunene vil være avhengige av å ha til enhver tid. Krav til kvantitet må heller ikke gå på bekostning av kvalitetskrav til barnehagene.

Rådmannen slutter seg til forslaget om overgang til rammefinansiering av barnehagesektoren når det er full dekning på plass.

Det er i midlertidig av stor betydning at dette skjer på en måte som:

- sikrer full utgiftsdekning for hver enkelt kommune når hele myndighets- og økonomiansvaret overføres.
- sikrer den enkelte kommune mulighet til å holde en viss overdekning i antall plasser
- er nøytral med tanke på fordelingen mellom kommunale barnehageplasser og plasser drevet av andre. Det vil være store forskjeller i andel kommunale plasser både mellom kommunene og i den enkelte kommune over tid. Markedet bør regulere balansen mellom kommunale og private barnehager og ikke finansieringsordningen fra statens side.

Finansiering av ikke- kommunale barnehager:

Balansen mellom kommunale barnehager og barnehager drevet av andre, er forskjellig kommunene i mellom og innen hver enkelt kommune over tid. Samtidig vil det være kommunen som har hele og fulle ansvaret for at alle med rett til barnehageplass får plass. Dette tilsier at overføring av tilskudd til de private barnehagene bør skje via kommunene, og etter lokalt fastsatt regelverk.

At kommunale og private barnehager i den enkelte kommune skal behandles økonomisk likeverdig i forbindles med tilskuddsordningen, må ligge fast. Det må i midlertidig også legges til rette hjemmel for at kommunen kan stille de samme kvalitetskrav til private som kommunale barnehager.

Nes kommune tar til etterretning at lovfesting av rett til barnehageplass for barn som har fylt 1 år, nå blir konkret foreslått. Kommunen er inneforstått med de plikter denne rettighetsfestingen påfører kommunen. Det vil i midlertidig være umulig å fastsette nøyaktige prognoser for hvor mange barnehageplasser som til enhver tid vil bli etterspurt. Ved finansiering av ordningen må det legges til rette for at kommunens økonomi kan bære en viss overdekning i antall plasser ute at dette går på bekostning av krav til kvalitet på tilbudet.

Nes kommune ser med skepsis på at finansieringen av barnehagene i sin helhet legges inn i kommunens rammetilskudd etter at full barnehagedekninger oppnådd. Det understrekes i denne sammenheng at finansieringen må bygge på prinsippet om fullfinansiering av reformer, og på et system som er nøytralt i forhold til andelen kommunale og private barnehageplasser i den enkelte kommune. Nes kommune ønsker dagens ordning da den finansieringsordningen anses som tilfredsstillende og forutsigbar. Ved en eventuell rammefinansiering vil barnehagene bli en del av hele tjenestetilbudet til kommunen som rammefinansieringen skal fordeles på. Hvor styrende kan statlig utformet regelverk for tildeling av tiskudd være dersom midlene fordeles gjennom kommunen rammetildeling? Nes kommune er redd det blir en underfinansiering av kommunens rammer og behov.

Nes kommune vil peke på at ettersom det er kommunen som plikter til å stille barnehageplasser til rådighet, må også overføringen av tilskudd til de private barnehagene skje via kommunen. Da slik at kommunen utarbeider regelverk for tilskuddene etter prinsippet om likeverdig økonomisk behandling av private og kommunale barnehager, og med hjemmel til å stille de samme kvalitetskrav til private og kommunale barnehager.